

Politiska fångar i livsfara

Under sommaren ökade Marocko förföljelserna i det ockuperade Västsahara. En rad kända motståndare har arresterats och torterats och en av dem har lagstridigt satts på mentalsjukhus. Flera politiska fångar hungerstrejkar och uppmanar omvärlden att sätta press på Marocko att respektera mänskliga rättigheter och överenskommelsen om en folkomröstning.

Den marockanska säkerhetstjänsten startade omedelbart en klappjakt på oppositionella västsaharier efter protestdemonstrationerna i slutet maj (se Södra Afrika nr 5/05). 300 skadade, 85 fängslade och 30 försvunna var facit efter den första tidens övergrepp. Förföljelserna har sedan pågått hela sommaren.

De som inte greps direkt under demonstrationerna har förts bort utan arresteringsorder. Hela familjer med småbarn och gamla har gripits och ett trettiotal familjer har fått sina hem demolerade. Skadade västsaharier har vägrats behandling på sjukhus. Andra har gripits på själva sjukhusen.

Den 17 juni grep den marockanska säkerhetstjänsten Aminettou Haidar, välkänd föreläsare för självständighet och för mänskliga rättigheter. Hon fördes bort, svårt misshandlad med 10 stygn i huvudet, från ett sjukhus i El Aaiún. I ett utsmugglat brev den 13 juli från det ökända "Svarta fängelset" i El Aaiun skriver hon:

– Jag sitter nu i en isoleringscell utan ljus

Aminettou Haidar fördes svårt misshandlad till en isoleringscell i det ökända "Svarta fängelset" i El Aaiun.

FOTO: MARTIN WIKSTRÖM

eller frisk luft. Jag får ingen behandling för mina skador.

Den västsahariska befrielseörelsen Polisario fruktar för Aminettou Haidars liv.

Västsaharas president Mohamed Abdelaziz har sedan slutet av maj från Polisarios flyktingläger i Algeriet i upprepade brev till både FN och EU vädjat om skydd för den västsahariska befolkningen. Inga officiella svar har kommit.

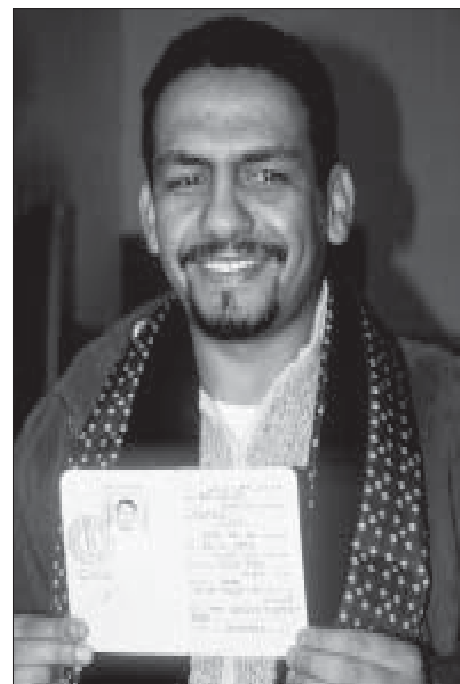
I slutet av juni föll de första domarna mot de gripna. Rättegångarna har beskrivits som skandalartade, där bevis saknats och där de åtalade utsatts för tortyr. Två tonåringar har, förutom våld mot tjänsteman, åtalats för att ha skapat kriminella gäng, använt vapen och förstört en marockansk flagga.

I början av augusti började 25 politiska fångar en hungerstrejk i protest mot att deras rättigheter ständigt kränks och nonchaleras av ockupationsmakten. Några dagar senare deporterades fem av dem över sextio mil, till Marocko.

En av dessa, människorättsaktivisten och före detta fackföreningsledaren Ali Salem Tamek, fördes till ett mentalsjukhus i Marocko, sedan han, enligt myndigheterna "hotat med självmord". Fullkomligt uteslutet, säger Tameks familj och advokat.

Tamek har fått en rad allvarliga sjukdomar till följd av tidigare långa fängelsevistelser. För att få läkarvård tillbringade han en tid i Europa där han även mötte politiker och talade om Västsahara. När han återkom i juli greps han på flygplatsen. I ett utsmugglat brev skriver han att han fruktar att bli neddrogad, vilket skett tidigare och bland annat gett honom allvarliga hudutslag.

Med hänvisning till bland andra Tamek skriver Amnesty International i en rapport att man fruktar att västsahariska människorättsaktivister har arresterats, torterats och dömts enbart för att de är föreläsare för ett självständigt Västsahara.

Fackföreningsledaren Ali Salem Tamek har fängslats och förts till mentalsjukhus i Marocko.

FOTO: MARTIN WIKSTRÖM

EU-stöd till Marocko

Marocko är sedan länge västvärldens allierade i arabvärlden med särskilt goda förbindelser med Frankrike och USA. Landet är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd. I augusti i år tecknade EU ett fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade vilket strider mot internationell lag. Européerna ska årligen få ta upp 60 000 ton fisk mot att Marocko får 36 miljoner euro.

Sannolikt finns stora oljefyndigheter utanför Västsaharas kust. Ett amerikanskt och ett franskt oljebolag har med hjälp av avtal med Marocko prospekterat i området. Efter starka internationella protester har dock det franska oljebolaget dragit sig ur.

LENA THUNBERG
KERSTIN BJURMAN

Läs mer:

www.arso.org/intifadaTamekUScongress.htm
www.vastsahara.org/bilder/elayunmay2005/index.htm

Boktips om Marocko

Jag såg solen två gånger på tio år
Ali Bourequat
Bokförlaget Tranan 2003

1973 förde den marockanske kungens säkerhetspolis bort franskmorockanen och affärsmannen Ali Bourequat och hans bröder Midhat och Bayazid. Arton år tillbringade de i olika fängelser, varav mer än tio år i fullständigt mörker i en betongbunker i det hemliga fånglägret Tazmamart. Trots tortyr och isolering överlevde de men än idag vet de inte varför de fängslades.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-ickekommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.